



Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 2/2020)

София, 15 януари 2020 г.

Съдържание

1	Външна търговия с основни земеделски култури	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци	4
2	Цени	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1 Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 6 – 12 януари 2020 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 44 хил. тона пшеница, в резултат на което намалението на експорта на зърнената култура от началото на текущия пазарен сезон до момента се свива до 8,8% на годишна база. При липса на преминали товари с ечемик и рапица (както през последната седмица, така и през аналогичния период на предходната година), износът на двете култури през порта се запазва над миналогодишния, съответно със 79,3% и 7,3%.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.07.2018 – 12.01.2019	01.07.2019 – 12.01.2020	Изменение
пшеница	1 192 456	1 087 678	-8,8%
ечемик	23 682	42 455	79,3%
рапица	120 053	128 793	7,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До този момент не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – октомври 2019 г. извън страната са реализирани 2 782,9 хил. тона пшеница, 185,4 хил. тона ечемик и 365,7 хил. тона рапица. И при трите основни есенни култури на този етап се регистрира по-голям обемна износа спрямо аналогичния период на 2018 г.: пшеница – с 19,2%, ечемик – с 85,8% и рапица – с 12,7%.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Общо за периода от началото на м. септември 2019 г. досега, експортът на царевица през порта е с 5,2% по-висок на годишна база, докато при слънчогледа се наблюдава спад от 65,6%.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 12.01.2019	03.09.2019 – 12.01.2020	Изменение
царевица	295 942	311 309	5,2%
слънчоглед	90 880	31 261	-65,6%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Към 12 януари 2020 г. не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на пазарната 2019/20 г. износът на царевица и слънчоглед нараства, респективно с 56,9%, до 595,8 хил. тона и със 79%, до 170,5 хил. тона на годишна база.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на месец юли 2019 г. до 12 януари 2020 г. не е осъществяван внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

По предварителни данни на НСИ, през периода юли – октомври 2019 г. вносът и на трите основни есенни култури бележи увеличение спрямо съответния период на предходната година, но като цяло доставените количества остават малки (с 18,4% при пшеницата, до 37,4 хил. тона; близо четири пъти при ечемика, до 1,5 хил. тона; с 64,8% при рапицата, до 15,6 хил. тона).

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първите два месеца на 2019/20 година (м. септември и м. октомври) в страната са внесени 341 тона царевица, при 163 тона през аналогичния период на предходния сезон. Доставените количества слънчоглед също отбелязват ръст от 91,7%, до 229,6 хил. тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари - октомври 2019 г. в страната са внесени 221,4 хил. тона пресни зеленчуци и 276,9 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 2,4% по-малко и със 7,8% повече спрямо същия период на 2018 г.

Лекото намаление на общия внос на пресни зеленчуци се дължи основно на по-малкото доставки на домати – с 4,9 хил. тона (6,7%), краставици и корнишони – с 3,5 хил. тона (17,2%) и пиперки – с 2,7 хил. тона (9,7%). Понижение се регистрира и при импорта на тикви, гъби, моркови, зеле и чесън - с между 2% - 67,3%, най-съществено при чесъна.

Същевременно, вносът на лук и шалот нараства с 4,6 хил. тона (20,3%), а този на картофи - с 2,7 хил. тона (8,8%).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – октомври 2019 г., сравнено със същия период на 2018 г., тона

Поток	Продукти	януари - октомври 2018 г.	януари – октомври 2019 г.	Изменение
Внос	пресни зеленчуци	226 742	221 356	-2,4%
	пресни плодове	256 968	276 923	7,8%
Износ	пресни зеленчуци	45 994	38 670	-15,9%
	пресни плодове	43 729	38 997	-10,8%

Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2019 г.), обработени от МЗХГ

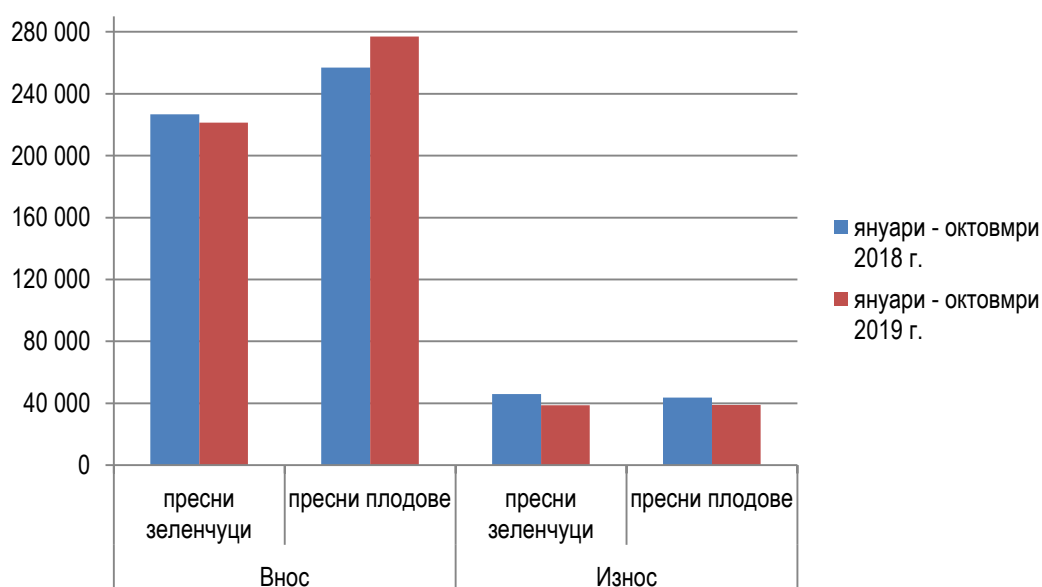
Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

Най-голям принос за увеличения внос на пресни плодове през десетмесечния период на 2019 г. имат доставките на ябълки, при които се отчита годишен ръст от почти два пъти, до 50,2 хил. тона. Значителен дял (около 46%) заема и импорта на цитрусови плодове и банани (общо 126,1 хил. тона), който за периода отбелязва общо леко понижение (2,6%) на годишна база. Сред останалите плодове, внасяни в по-големи количества по това време на годината, нарастване се отчита при вносните дини (с 1,1%), пъпеши (с 11%), ягоди (с 58,6%) и череши (с 68,5%), а намаление – при прасковите, крушите, гроздето и вишните - в границите от 2,3% (праскови) до 62,6% (вишни).

До м. октомври 2019 г. износът на пресни зеленчуци (38,7 хил. тона) е с 15,9% по-малко спрямо съответния период на 2018 г. С около 10,8% е намалял и износът на пресни плодове (39 хил. тона). Намалението на общия експорт на пресни зеленчуци до голяма степен е вследствие на спад на реализираните извън страната количества сладка царевица – с около 4,7 хил. тона (98,5%) и бобови зеленчуци – с 3,4 хил. тона (22,1%). Понижение на износа се отчита и при картофите, доматиите, тиквите, патладжана и чесъна – с между 5,3% (картофи) и 40,4% (чесън). Същевременно, износът на гъби, краставици и корнишони, пиперки, зеле, моркови и репи и лук нараства от 5,1% при гъбите до над два пъти при лука.

Намалението на износа на пресни плодове през периода януари – октомври 2019 г., спрямо година по-рано, се дължи основно на спад в реекспорта на цитрусови плодове – с близо 23%. От произвежданите в страната продукти, понижение на износа се регистрира при черупковите плодове, прасковите, кайсиите и гроздето – с между 8,3% (черупкови плодове) и 77,1% (грозде), а увеличение – при този на ябълки, кайсии, череши, ягоди и вишни (от 11,6% до 69,4%) и най-значително при малините (над два пъти).

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона



2 Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

През изминалата седмица се наблюдава леко повишение на средните изкупни цени при повечето основни зърнени и маслодайни култури – с между 1,1% (ечемик) и 5% (слънчоглед). През последните две седмици не е отчетено изкупуване на рапица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 08.01.2020 г., лв./тон без ДДС

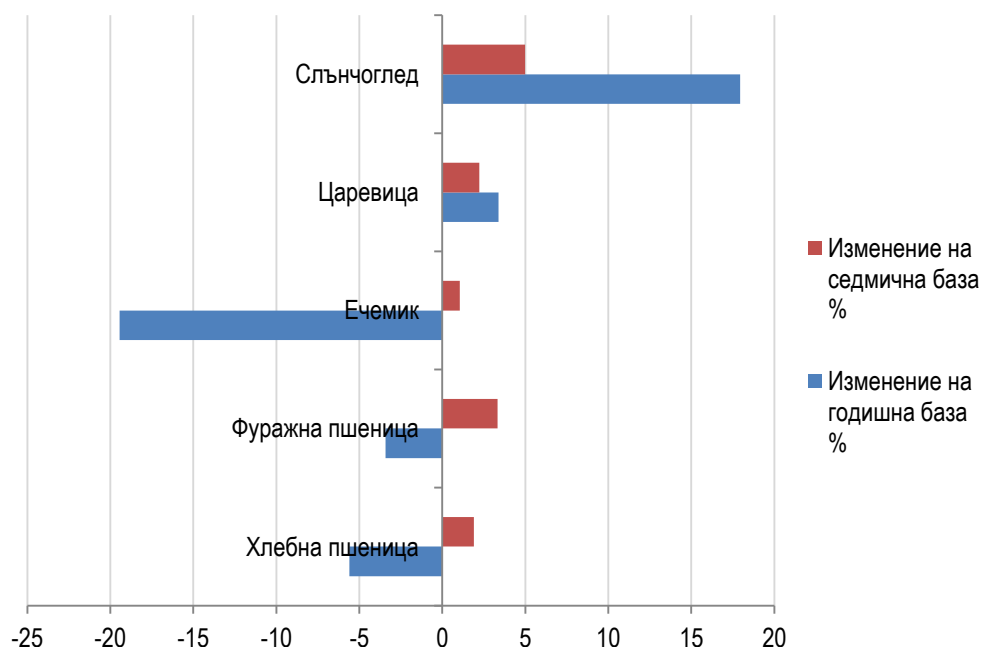
	09.01.2019	02.01.2020	08.01.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	340	315	321	-5,6	1,9
фуражна пшеница	321	300	310	-3,4	3,3
ечемик	355	283	286	-19,4	1,1
царевица	265	268	274	3,4	2,2
слънчоглед	535	601	631	17,9	5,0
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки с година по-рано, изкупните цени на пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик бележат намаление от 3,4% при пшеницата за фураж до 19,4% при ечемика. Същевременно, повишение на стойностите на годишна база се наблюдава при царевицата (с 3,4%) и слънчогледа (със 17,9%).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
08.01.2020 г.**



2.2 Плодове и зеленчуци

Към 10 януари 2020 г., при търговията на едро на тържищата в страната картофите поевтиняват на седмична база с 1,4%, а оранжерийните домати и ябълките – леко поскъпват, съответно с 1,4% и 2,7%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 11.01.2020 г., лв./кг

	11.01.2019	03.01.2020	10.01.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,81	0,70	0,69	-14,8	-1,4
домати (оранжерийни)	*	2,22	2,25	-	1,4
домати (внос)	2,03	*	*	-	-
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен)	*	2,45	2,45	-	0,0
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	0,94	1,12	1,15	22,3	2,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Спрямо аналогичния период на 2019 г. се отчита повишение на средните цени на едро на ябълките (с 22,3%) и същевременно понижение на тази на картофите (с 14,8%).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 10.01.2020 г.**

